

Director: A. MORAN

Redactor-Jefe: F. MORA

Redacción y Administración: PLAZA PERPIÑA, n.º 8, 3.º

Administración: Tel 870 65 33 - Redacción: Tel. 870 65 34

Depósito Legal: B-7.888/77

Impreso en: DYDGRAF Industria Gráfica

EDITA: EDICIONES VALLES, S.A.

Centre d'Estudis

Problemes genètics dels materials del peu de muntanya del Montseny

Ponència del doctor **Salvador Llobet i Reverter**

La particularitat de trobar-nos dintre el cicle preelectoral i ser la Casa de Cultura local cedit per fer-hi propaganda els partits, en compliment del preceptuat per les autoritats en la matèria, va fer desplaçar l'acte i la ponència va ésser a la Sala de Cultura Sant Jordi de la Caixa d'Estalvis Provincial.

Després d'una discutida sobre problemàtica museística i la informació de la Comissió «Edició Obra Ruera» —que porta recollides 1.005.000 pessetes— es passà de ple a la temàtica de la ponència, darrera del Curs.

Comença el doctor Llobet, Catedràtic de la Universitat de Barcelona, per aclarir què es considera «peu de muntanya», que sembla deriva de Pied-mont en francès o del Piemonte italià. Es tracta de materials esllivissats, baixats de la muntanya, extenent-se donant la seva forma característica, climàtiques successives poden donar distintes formacions. El fet de trobar-se materials procedents de conca distinta amb diferents dimensions i alçàries crea problemes de difícil solució al Montseny.

Més avall de can Prat de Gualba, es troba gran massa de materials que recobreixen al miocè en una massa com de con de dejecció. Segurament per arrossec de l'acompanyament circumdant, la capa superior està plena —per sobre— de grans blocs.

Il·lustrada amb la projecció de diapositives, és fàcil de fer un recorregut per sobre la Riera d'en Berenguer fins prop de Sant Llop de Viabrea on es troba abundantment no massa lluny de Breda. Mentre, àdhuc a Breda, es troben al subsol de la població i en el abombament dels dipòsits de la Riera de Riells, no se'n troben a Gualba,

a la riba dreta de la riera, ni a Campins.

Es troben carenes ben plenes però de materials diferents. Cap al Castell de Montclús es troben restes més tardanes, plenament al·luvials, encaixats. Semblants n'apareixen a les proximitats de Tordera. A les proximitats de can Jais, materials rodats, indiquen domini del paleozoic.

A la Riera d'Arbúcies no se'n hi troben. Hi ha un canvi total als de Vilamajor, a can Panxa, sobre la Riera de Canyas; la gran diferència és a Cànoves, on hi ha dipòsits equivalents als poc rodats de Mosqueroles. Una decapitació del miocè, amb superposició de materials de deposició suau i de petit calibre, lleuger abombament que fa pensar en un peu de muntanya, que continua fins prop del Mogent, Riera de can Volart. Encaixat en aquest peu de muntanya, hi ha una terrassa semblant a la de sota el Castell de Montclús, més baixa, que talla també el miocè i desemboca a la Riera de Cànoves, a 25 metres sobre el torrent i a 45 metres de la Riera de Cànoves. Paral·lel a aquesta Riera de Cànoves, terrasses diferents de 7, 20, 25, 35 i 40 metres. A Aiguafreda n'hi ha a 45 i a 60 metres sobre la Riera del Avençó. A Canovelles —on hi ha l'església— hi havia hagut terrasses, així com a l'Hospital, cap al Cementiri... al «Portazgo».

Pot creure's que hi ha hagut un expandiment de peu de muntanya que ha deixat uns materials prequaternaris retallats per pulsacions hidrològiques posteriors, presentant la gran dificultat per les alçades i grandària dels materials, ja que són diferents en els blocs distints de la muntanya, podent ésser la conseqüència de les falles del Vallès. A Gualba però, es tro-

ben més alts els grans blocs que les grans rieres (dioc granític d'apèndix); es propaga que hi han altres rieres, però no hi ha ressalt d'unió sino que són correlatius els sediments.

Aquestes característiques es presenten a Campins-Mosqueroles aproximadament en el contacte del paleozoic i el miocè de la plana; aproximadament igual passa a Palautordera, en canvi a Canoves semblant en contacte presenta més menut el material amb arrels de material devònic (moltes lites) i a Samalús tot és diferent: glacis que retalla el miocè, però en alguns llocs material de grans blocs baixats de les muntanyes (glaciaco de Almera) al turó de can Berengueret com també sembla en el turó de les Mentides. Mentre a Aiguafreda és més semblant al aparell Mosqueroles-Santa Magdalena, a Viladrau tot diferent lligat amb el sistema periglacià.

Com a possibles hipòtesis explicatives d'uns peus de muntanya de 400 a 500 metres, amb blocs molt grossos o relativament grossos, segons la classe de materials, es poden distingir:

Blocs procedents de les granodiorites del Morou i voltants, que es troben des de can Jais i Roquer fins en el contacte dels marbres de les pedreres i que s'estenen per la carena fins gairebé can Puig; per l'altra vessant fins prop de Sant Llop, no lluny de Breda, que surten per erosió diferencial amb encaixament posterior vers Riells i Breda.

Pissarres de blocs més petits amb diferent composició litològica de la conca, a Mosqueroles i en alguns llocs de Campins, existint cert paral·lisme entre els blocs de Mosqueroles-Santa Magdalena i els de la riba dreta del Tordera. Probable encaixament posterior amb de-

capitació del miocè i deposició de materials rodats, però anteriors a les terrasses quaternàries (Castell de Montclús, can Jais, sota can Volart).

Possible glacis d'erossió de Vilamajor a Cànoves amb extensió cap a Samalús, pel vessant meridional, de forma semblant a com es troba a L'Ametlla i a Canovelles-Bellulla, etc., amb dipòsits d'aigua suaus com a expansió dels torrents o bé per sheet flood. Materials d'origen local, que s'expansionen vers Llinars i Cardedeu. Els casos de Viladrau i d'Aiguafreda, són apart.

Encaixament quaternari subsegüent de terrasses per tots els indrets on hi ha bons cursos d'aigua. Les terrasses de la Riera d'Arbúcies molt poc desenvolupades, igualment com les de la Riera de Breda. Problema de la terrassa suposada de can Pagà a Palautordera, de 35 metres, que després de la trinxera de la via ferrada gairebé no continua.

També ens parla el Dr. Llobet de les terrasses de la Riera de Cànoves, encaixades després dels dipòsits dels glacis o del peu de muntanya i de l'encaixament dels torrents a Marata i a Samalús.

S'establí el corresponent col·loqui, que resultà ben interessant, anunciant-se les ponències i els ponents pel vinent Curs 1977-78, que seguirà aquest ordre:

Octubre, Marta Estrada; novembre, Gabriel Montagud; desembre, Jaume Viñallonga; gener, Pere Canal; febrer, M.ª Gràcia Balada; març, Martí Suñol; abril, Josep Cardús; maig, Esteve Sala i juny, Joan Garriga. Com a suplents queden: Ferran Salamero, Josep Estrada, Jaume Valls, Josep Verde, Joan Vernet i Salvador Casanova.

Ferran Salamero i Colomina